

BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC TOÁN 9

HƯỚNG DẪN BÀI TẬP VỀ NHÀ

Tài liệu lớp học zoom9.1 – 18h – 21h15- Tối thứ 5 – 23/26 Nguyễn Hồng

Họ và tên: .....Ngày học: .....

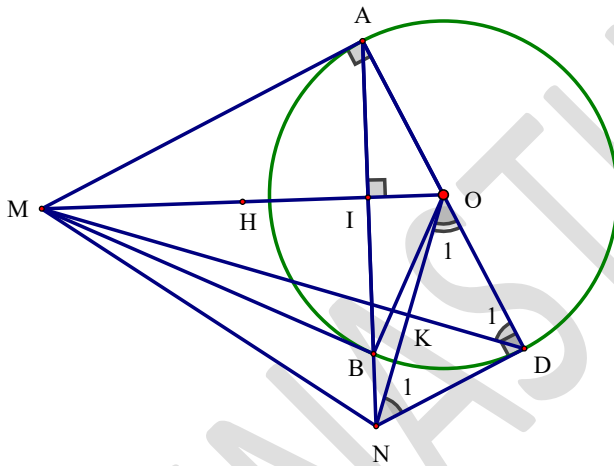
Câu 4. Cho đường tròn $(O;R)$ và dây AB khác đường kính. Kẻ OI vuông góc với AB tại I , tiếp tuyến của đường tròn (O) tại A cắt đường thẳng OI tại M .

a) Chứng minh: $OI \cdot OM = R^2$.

b) Chứng minh MB là tiếp tuyến của đường tròn (O) và 4 điểm A, B, M, O cùng thuộc một đường tròn.

c) Kẻ đường kính AD của đường tròn (O) , tiếp tuyến của đường tròn (O) tại D cắt AB tại N . Chứng minh rằng $MD \perp ON$.

HD:

a) Vì MA là tiếp tuyến của đường tròn (O) nên $OA \perp AM$

Xét tam giác OAM vuông tại A có AI là đường cao, áp dụng hệ thức lượng trong tam giác vuông ta có:

$$OA^2 = OI \cdot OM$$

$$\text{Mà } OA = R \Rightarrow OI \cdot OM = R^2$$

b)

+) Vì $OI \perp AB \Rightarrow I$ là trung điểm của AB (liên hệ giữa đường kính và dây cung)

Khi đó OM là đường trung trực của đoạn thẳng AB

$$\text{Suy ra } MA = MB, OA = OB$$

Dễ dàng chứng minh được $\triangle OAM = \triangle OBM$ (c.c.c)

$$\Rightarrow \widehat{MAO} = \widehat{MBO} = 90^\circ$$

Do đó $MB \perp OB$ tại B

Vậy MB là tiếp tuyến của đường tròn (O)

+) Gọi H là trung điểm của OM

Xét tam giác OAM vuông tại A có AH là đường trung tuyến ứng với cạnh huyền OM nên

$$AH = HM = HO = \frac{1}{2}OM$$

Suy ra 3 điểm M, A, O cùng nằm trên đường tròn đường kính là OM

Tương tự với tam giác OBM có $AH = HM = HO = \frac{1}{2}OM$ suy ra O, B, M cùng nằm trên đường tròn đường kính OM

Vậy 4 điểm A, B, M, O cùng thuộc một đường tròn đường kính OM.

c) Gọi K là giao điểm của MD và ON.

Xét tam giác AND và tam giác MAO có:

$$\widehat{ADN} = \widehat{MAO} = 90^\circ; \widehat{NAD} = \widehat{OMA} \text{ (cùng phụ với } \widehat{AOM})$$

$$\text{Suy ra } \triangle ADN \sim \triangle MAO (g.g) \Rightarrow \frac{AD}{MA} = \frac{DN}{AO} \text{ (tỉ số đồng dạng)}$$

$$\text{Mà } OA = OD \Rightarrow \frac{AD}{AM} = \frac{DN}{ON}$$

$$\text{Xét tam giác ODN và tam giác MAD có: } \widehat{ODN} = \widehat{MAD} = 90^\circ; \frac{AD}{AM} = \frac{DN}{ON}$$

$$\text{Suy ra } \triangle ODN \sim \triangle MAD (c.g.c) \Rightarrow \widehat{N}_1 = \widehat{D}_1$$

$$\text{Mà } \widehat{N}_1 + \widehat{O}_1 = 90^\circ \Rightarrow \widehat{D}_1 + \widehat{O}_1 = 90^\circ \Rightarrow \widehat{OKD} = 90^\circ \Rightarrow MD \perp ON$$

ĐẠI SỐ

Câu 4.

a) Vẽ đồ thị các hàm số sau trên cùng một mặt phẳng tọa độ :

$$y = 2x \quad (1)$$

$$y = 0,5x \quad (2)$$

$$y = -x + 6 \quad (3)$$

b) Gọi giao điểm của đồ thị hàm số (3) với hai đồ thị hàm số (1) và (2) lần lượt là A và B. Tìm tọa độ của hai điểm A và B.

c) Tính các góc của tam giác OAB.

HD:

+) Vẽ đồ thị hàm số $y = 2x$

Giao với Oy: Cho $x = 0 \Rightarrow y = 0 \Rightarrow O(0;0)$

$$\text{Cho } x = 1 \Rightarrow y = 2 \Rightarrow M(1;2)$$

Đồ thị hàm số $y = 2x$ là đường thẳng đi qua hai điểm $O(0;0)$ và $M(1;2)$

+) Vẽ đồ thị hàm số $y = 0,5x$

Giao với Oy: Cho $x = 0 \Rightarrow y = 0 \Rightarrow O(0;0)$

Cho $x = 2 \Rightarrow y = 1 \Rightarrow N(2;1)$

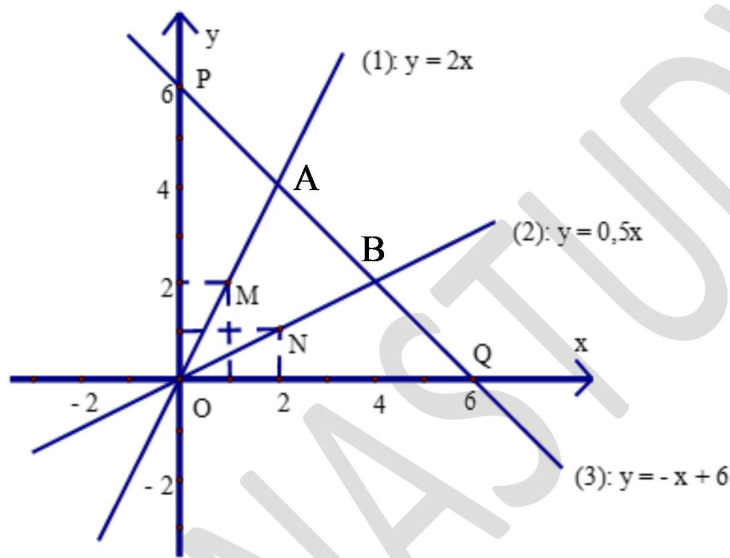
Đồ thị hàm số $y = 0,5x$ là đường thẳng đi qua hai điểm $O(0;0)$ và $N(2;1)$

+) Vẽ đồ thị hàm số $y = -x + 6$

Giao Oy: Cho $x = 0 \Rightarrow y = 6 \Rightarrow P(0;6)$

Giao Ox: Cho $y = 0 \Rightarrow x = 6 \Rightarrow Q(6;0)$

Đồ thị hàm số $y = -x + 6$ là đường thẳng đi qua hai điểm $P(0;6)$ và $Q(6;0)$

b) Hoành độ giao điểm của đồ thị hàm số (3) và đồ thị hàm số (1) là nghiệm của phương trình:

$$-x + 6 = 2x \Leftrightarrow x = 2$$

Thay $x = 2$ vào phương trình hàm số $y = 2x$ ta được $y = 4 \Rightarrow A(2;4)$

Hoành độ giao điểm của đồ thị hàm số (3) và đồ thị hàm số (2) là nghiệm của phương trình:

$$-x + 6 = 0,5x \Leftrightarrow x = 4$$

Thay $x = 4$ vào phương trình hàm số $y = -x + 6$ ta được $y = 2 \Rightarrow B(4;2)$

c) Ta có $OA = \sqrt{2^2 + 4^2} = 2\sqrt{5}$; $OB = \sqrt{4^2 + 2^2} = 2\sqrt{5}$

Do đó $OA = OB = 2\sqrt{5}$ suy ra tam giác OAB cân tại O

Ta có $\widehat{AOB} = \widehat{AOx} - \widehat{BOx}$

Mà $\tan \widehat{AOx} = \tan 2 \Rightarrow \widehat{AOx} \approx 63^\circ$; $\tan \widehat{BOx} = \tan 0,5 \Rightarrow \widehat{BOx} \approx 27^\circ$

$$\Rightarrow \widehat{AOB} = \widehat{AOx} - \widehat{BOx} \approx 36^\circ$$

Câu 4. Cho hàm số: $y = (2m + 1)x - m + 3$ (1)

- a) Tìm điểm cố định mà đồ thị hàm số luôn đi qua với mọi giá trị của m
b) Tìm m để khoảng cách từ O đến đường thẳng lớn nhất.

HD:

a)

Cách 1:

Gọi điểm cố định mà đường thẳng (1) đi qua là $M(x_0, y_0)$.

Khi đó tọa độ điểm M phải thỏa mãn phương trình (1) với mọi m .

$$y_0 = (2m + 1)x_0 - m + 3, \forall m$$

$$\Leftrightarrow y_0 = 2mx_0 + x_0 - m + 3, \forall m$$

$$\Leftrightarrow (2x_0 - 1)m + x_0 + 3 - y_0 = 0, \forall m$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2x_0 - 1 = 0 \\ x_0 + 3 - y_0 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x_0 = \frac{1}{2} \\ y_0 = \frac{7}{2} \end{cases}$$

Vậy $M\left(\frac{1}{2}; \frac{7}{2}\right)$ là điểm cố định mà đường thẳng (1) luôn đi qua với mọi m .

Cách 2 (đi thi hay dùng cho nhanh).

Sau khi làm nháp cách 1.

Xét điểm $M\left(\frac{1}{2}; \frac{7}{2}\right)$. Ta thấy tọa độ điểm $M\left(\frac{1}{2}; \frac{7}{2}\right)$ thỏa mãn (1) vì:

$$\frac{7}{2} = (2m + 1) \cdot \frac{1}{2} - m + 3 \Leftrightarrow 0 \cdot m = 0 \text{ nên } M\left(\frac{1}{2}; \frac{7}{2}\right) \text{ luôn thuộc đồ thị.}$$

Vậy $M\left(\frac{1}{2}; \frac{7}{2}\right)$ là điểm cố định mà đường thẳng (1) luôn đi qua với mọi m .

b) Vì $M\left(\frac{1}{2}; \frac{7}{2}\right)$ là điểm cố định nên $OM = \sqrt{\left(\frac{1}{2}\right)^2 + \left(\frac{7}{2}\right)^2} = \frac{5\sqrt{2}}{2}$

Gọi H là chân đường vuông góc kẻ từ O đến đường thẳng (1), khi đó khoảng cách từ O đến đường thẳng là OH .

$$\Rightarrow OH \leq OM = \frac{5\sqrt{2}}{2}$$

Do đó khoảng cách từ O đến đường thẳng (1) lớn nhất là $OH = \frac{5\sqrt{2}}{2}$ khi $H \equiv M$

Tức là $OM \perp (1)$

+) Lập phương trình đường thẳng OM:

Đường thẳng OM có dạng $y = ax$ đi qua $M\left(\frac{1}{2}; \frac{7}{2}\right)$ nên ta có: $\frac{7}{2} = a \cdot \frac{1}{2} \Rightarrow a = 7$

Suy ra đường thẳng OM là $y = 7x$

+) $OM \perp (1)$ nên ta có: $(2m+1) \cdot 7 = -1 \Rightarrow m = \frac{-4}{7}$

Vậy $m = \frac{-4}{7}$